

A lelőhely középső szakaszán talált gödrök és cölöphelyek egy része a bennük talált gyér leletanyag alapján az *Árpád-korra* keltezhető.

A terület középső sávjában késő *vaskori* házak, gödrök és cölöphelyek jelentkeztek, bennük a korszak jellegzetes kerámiaanyagával. A kihajló peremű tálak és a duzzadt peremű, fésűs mintázatú, zömök fazekak alapján a késő *vaskori* településrészlet a LT D fázisára keltezhető. Az objektumokból vastárgyak (kések, olló, szegek), ékszerek (fibulák, karperec, gyöngyök), használati tárgyak (orsókarikák, fenőkő) kerültek elő.

Az ásatási terület K-i felében a *szarmata* település árkait, gödreit, cölöphelyeit tártuk fel. Ezen a részen az objektumok eléggé sűrűn, néhol egymást vágva helyezkedtek el. Az objektumokból a nagy mennyiségű kerámia töredék mellett vastárgyak (kések, szegek), ékszerek (fibulák, karperec, gyöngyök), használati tárgyak (orsógombok és karikák, fenőkővek, csontbogozók) kerültek elő. A *szarmata* objektumokból előkerült kerámialeletek alapján a település a Kr. u. 3. sz. közepétől az 5. sz. elejéig volt lakott. A településobjektumok között egy bolygatatlan *szarmata* kori férfisírt is feltártunk, szerény mellékletekkel (*vaskés*, edény).

A lelőhely K-i irányú bővítése során egyértelműen kiderült, hogy a telepjelenségek az előzetesen kijelölt feltárási területen túl is folytatódnak az M9-10 lelőhely irányába.

Munkatársak: Csík Veronika és Savanyú Bálint egyetemi hallgató, Gósi Sándor és Végh Hedvig régésztechnikus, Vida Ágnes rajzoló.

V. SZÉKELY GYÖRGY

354. Novajdrány, Sárvár-puszta (KÖH 75707)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ó, Sza, Kö, Kú
2010. április 29-én helyszíni szemlét végeztem a Sárvár utca 1. sz. telken. A II. katonai felmérés (Hadtörténeti Múzeum Térképtára, XL-41, XLI-41.) „Sárvár Kis” megnevezéssel illeti a Kis-Hernád árterének eme szélét. A földvár É-i szélét ma árok határolja, mely a földvár K-i szélén haladó földút után is látható mint horpadás a szántásban és a vetésben, jelzi az egykori patak útját a Bársonyosig, azaz a Kis-Hernádig. A földvár dombja nincs szántva, ma is kissé kiemelkedik vízjárta környezetéből. A felszínen nagy foltokban paticsokat, őrlőkődarabokat, őskori, császárkori, középkori és kora újkori cserepeket gyűjtöttünk. A középkori cserepek kora a 13. századtól a 17. századig terjed.

A leletanyagot összevetve az okleveles adatokkal⁷ és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárban őrzött, 1891-ben készült, Sárvár-puszta tagosítás előtti térké-

pével (Bm. 4.581.), megállapíthatjuk, hogy a terület azonos; itt állt a 13. századtól a török pusztításig a Sárvár.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Hajdú István.

B. HELLEBRANDT MAGDOLNA

355. Nógrádkövesd, Világos-oldal (KÖH 71879)

(Nógrád megye) U

2010. augusztus 17-én helyszíni szemlét végeztünk a 083 hrsz.-ú telken létesítendő tehenészet július folyamán lehumuszolt területén. A munkálatok júliusi leállítása után jelentős mértékű változást nem tapasztaltunk. Felfelé haladva a munkálatok során kitaposott földúton már tudtunk gyűjteni néhány kerámia oldaltöredéket. A dombgerincen a kivitelezési terület határain belül, mintegy 15×400 m-en történt gépi humuszolás. A terület felén rézsűs kanállal simítást végeztek, itt jól kivehetővé vált a vörösesbarna agyag altalajban néhány objektum foltja. A körmös kanállal humuszolt sávban is találtunk néhány gödörös foltot. Összesen 6 objektumot figyeltünk meg. Az egész területet a sár miatt nem tudtuk bejárni. Kerámia töredékeket, melyeket a késő újkori lengyeli kultúrához kötöttünk az objektumok környékéről, a dombgerincről is gyűjtöttünk. Megfigyelésünk alapján a telep itt nem tűnik intenzívnek. Ennek oka lehet, hogy a település egyik határa itt húzódik, de az is előfordulhat, hogy a dombtető erodáltsága miatt a sekélyebb beásások teljesen eltűntek.

A lelőhely kiterjedése még mindig nem határozható meg pontosan.

Munkatárs: Guba Szilvia.

ZANDLER KRISZTIÁN

356. Nógrádkövesd, Világos-oldal (KÖH 71879)

(Nógrád megye) V, Á

2010. szeptember 15. és november 26. között próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen, mely a község külterületén, a községtől ÉNy-ra egy megközelítően K-Ny-i irányú, hosszú dombháton fekszik. A próbafeltárást során mintegy 14 000 m²-en 49 régészeti településobjektumot dokumentáltunk a domb É-i lejtőjén és a dombhat DK-i részén.

A *kora vaskori* objektumok között félig földbe mélyített házak, valamint gödrök kerültek elő, nagy mennyiségű kerámialelettel. Egy nagyméretű, 2 m mély, kiszélesedő aljú gödörben egy gyermek csontvázat tártuk fel. Egy másik, sekélyebb gödörben egy felnőtt férfi csontvázat bontottuk ki, mely jobb oldalán, erősen zsugorított helyzetben feküdt. A *kora vaskori* jelenségekből előkerült állatcsontok a savas barna erdőtalaj miatt szinte teljesen szétmállottak. A kerámia mellett érdemes megemlítenünk több tucat díszített orsógombot, fémtárgy nem került elő.

Az *Árpád-kori* településen 15 házat dokumentáltunk. A félig földbe mélyített, ágasfás-szelemen-

⁷ WOLF M.: Árpád-kori eredetű települések Abaúj vármegye déli részén. Borsodi Kismonográfiák 30. Miskolc, 1989. 136–137.